

Projekt riadenia a rozvoja Fondu na podporu umenia

Mgr. Mgr. Jozef Kovalčík, PhD.

23. apríl 2019

Vyhlasujem, že som spracoval projekt samostatne a predstavuje pôvodné originálne riešenie.

Obsah tohto dokumentu je určený výlučne pre interné potreby rady Fondu na podporu umenia na základe Výzvy na predkladanie prihlášok na funkciu riaditeľa fondu na podporu umenia zo dňa 22. marca 2019. Autor si vyhradzuje všetky práva vrátane práv duševného vlastníctva, ktoré sa vzťahujú na obsah tohto dokumentu. Akékoľvek ďalšie faktické alebo právne nakladanie s obsahom tohto dokumentu je možné výlučne na základe písomného súhlasu autora.

ÚVOD

Fond na podporu umenia (ďalej len „fond“), založený v roku 2014, musí ostať verný svojmu verejnoprávnemu poslaniu tým, že zostane demokratickou, transparentnou, flexibilnou a priateľskou inštitúciou. Naďalej by mal vytvárať priestor pre realizáciu rozmanitých zámerov bez ohľadu na to, kto ich realizuje, aká je jeho/jej adresa, či politické preferencie. Mal by ostať platformou, ktorá umožní realizovať projekty každému, kto v umení, kultúre a kreatívnom priemysle chce pôsobiť, ak spĺňa stanovené kritéria a podmienky. Túto ambíciu nestačí iba proklamovať, ale ju neustále treba napĺňa transparentným konaním v prospech spoločného dobra a verejného záujmu. Za základnú a fundamentálnu povinnosť riaditeľa preto pokladám to, aby sa na toto poslanie fondu pamätalo na každodennej úrovni. Bez ohľadu na to, či ide o nastavenia administratívnych procesov, komunikáciu so žiadateľmi a prácu odborných komisií, alebo o kontrolu vyúčtovania a vyhodnotenia projektov. Mal by za každých okolností dbať o to, aby sa týchto základných princípov fond neustále držal bez ohľadu na to, či je to populárne a priaznivé, alebo to prinesie napätie, nepríjemné situácie, alebo dokonca konflikty a spory.

Východiskom pre moje pôsobenie vo funkcii riaditeľa počas uplynulých štyroch rokov boli skúsenosti, ktoré som nadobudol na Slovensku aj v zahraničí ako vysokoškolský pedagóg, výskumný pracovník, kurátor, aj občiansky aktivista. Pre nasledujúce funkčné obdobie už budem vychádzať aj z množstva poznatkov získaných z pôsobenia vo funkcii riaditeľa fondu, či už ide o administratívne procesy a nastavenia, legislatívu, no predovšetkým znalosti jednotlivých oblastí umenia, kultúry a kreatívneho priemyslu v slovenskom, ale aj medzinárodnom kontexte. Túto svoju konkurenčnú výhodu chcem využiť na to, aby som bez nejakých prerušení pokračoval v rozvoji fondu, plynule nadviazal na začaté procesy a úspešne dokončil rozbehnuté projekty. Fond existuje príliš krátko na to, aby bol úplne zastabilizovaná inštitúciou, preto by nemal pripustiť ruptúry v riadení, neuvážené zásahy a nepremyslené experimenty.

Predkladaný projekt je plne v súlade so Stratégiou rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014-2020,¹ nadväzuje na predchádzajúce roky môjho pôsobenia vo funkcii riaditeľa fondu, pričom poukazuje na posuny, modifikácie a zmeny, ktoré je potrebné v nasledujúcej dobe urobiť. Všetky návrhy sú pripravené tak, aby bola táto inštitúcia ešte silnejšou, stabilnejšou a demokratickejšou ustanovizňou slúžiacou umeniu, kultúre, kreatívnemu priemyslu a predovšetkým verejnému záujmu. Verím, že sa tento cieľ podarí naplniť za pomoci mojich kolegov a kolegýň, rady, odborných komisií, umelcov a umelkýň, pracovníkov a pracovníčok v kultúre, ale aj divákov, návštevníkov, či ostatných priateľov Fondu na podporu umenia.

¹ Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014-2020, MKSR, 2014.

OBSAH

Úvod.....	1
1. Zhodnotenie a analýza doterajšieho fungovania, hospodárenia, riadenia a organizačno-technického zabezpečenia kancelárie fondu.....	3
2. Návrh fungovania, hospodárenia, riadenia a organizačno-technického zabezpečenia kancelárie fondu na nasledujúce 4 roky.....	4
3. Analýza a zhodnotenie doterajšej podpornej činnosti fondu.....	5
4. Návrh priorít a zamerania podpornej činnosti fondu na nasledujúce 4 roky.....	10
5. Návrh na úpravy a legislatívne zmeny, ktoré by zlepšili a zefektívnilo fungovanie fondu.....	14
Záver.....	15
Prílohy.....	16

1. Zhodnotenie a analýza doterajšieho fungovania, hospodárenia, riadenia a organizačno-technického zabezpečenia kancelárie fondu

Pri analýze a hodnotení doterajšieho fungovania fondu z prevádzkovo-organizačnej stránky nemožno prehliadať fakt, že táto inštitúcia začínala svoje fungovanie od úplného základu, bez priestorov a akéhokoľvek organizačno-technického zázemia. Po menovaní rady a formálnom založení bolo nutné nájsť sídlo fondu, o čo sa postaral predseda rady. Po nástupe do funkcie riaditeľa bolo následne zabezpečené obstaranie nábytku a kancelárskej techniky do úplne prázdnych priestorov, ktoré bolo nutné sfunkčnúť pre zamestnancov kancelárie, odborné komisie aj žiadateľov. Postupne sa tento cieľ podarilo naplniť, navyše, kancelárske priestory boli rozšírené o ďalšie miestnosti pre referentov a podateľňu, ktorá je izolovaná od zvyšku priestorov a ľahšie dostupná pre verejnosť. Kancelárske priestory o rozlohe 242 m² (vrátane chodby, serverovne a zasadacej miestnosti) sú pri súčasnom počte zamestnancov na hranici zvládnutelnosti, chýba ďalšia zasadacia miestnosť pre odborné komisie, skladové priestory, aj primerané miestnosti na konzultácie s verejnosťou.

Ďalej bolo nutné zabezpečiť registračný systém, ktorý umožnil postupne zvládnuť všetky procesy projektového cyklu. Keďže systém využívaný ministerstvom kultúry bol vyhodnotený ako zastaraný a dostupné aplikácie nedokázali kopírovať zákonom stanovené procesy fondu, rozhodol som o vytvorení vlastného registračného systému. Na tento účel bol prijatý zamestnanec, ktorý vytváral podklady pre programovanie zabezpečené externou firmou. Postupne sa podarilo vytvoriť aplikáciu umožňujúcu prácu so žiadosťami od ich podania, kontroly, hodnotenia odbornými komisiami, vrátane tvorby dokumentov zo zasadnutí komisií. Od samotného začiatku je možné prostredníctvom nej rozhodovať o podporení, či nepodporení žiadostí, vytvárať zmluvy so žiadateľmi, či sledovať limity minimálnej štátnej pomoci; neskôr pribudla časť na predkladanie vecného vyhodnotenia a vyúčtovania projektov, ale aj možnosť propagovať projekt. V priebehu tvorby registračného systému pribudlo množstvo funkcionalít, ktoré uľahčujú prácu referentom aj žiadateľom. Zároveň s registračným systémom bolo vytvorené aj webové sídlo fondu, ktorého vzhľad a prehľadnosť sa spočiatku zdali byť dostatočné, no s pribúdajúcimi informáciami sa začínajú stále výraznejšie prejavovať ich slabé stránky.

Od nástupu do funkcie riaditeľa som postupne prijímal do pracovného pomeru jednotlivých zamestnancov, ktorí začali zabezpečovať jednotlivé funkcie a povinnosti fondu. Postupne sa vyjasňovala aj organizačná štruktúra a náplň práce na jednotlivých pracovných pozíciách, pričom časť služieb (účtovné a právne) boli najprv poskytované externými firmami, no v súčasnosti sú už zabezpečované internými zamestnancami. Od prvého roka fungovania nemal fond dostatok prostriedkov na to, aby mohol zamestnať dostatok pracovníkov, ktorí by dokázali včas zvládnuť všetky pracovné úlohy, hlavne pokiaľ ide o kontrolu vecného a finančného vyúčtovania. Rovnako zostáva príslušným zamestnancom príliš málo času na to, aby sa venovali žiadateľom na individuálnej, či skupinovej úrovni, školeniam, či prezentáciám v regiónoch, alebo pre vybrané cieľové skupiny.

Ďalšou zásadnou aktivitou fondu bolo prijímanie vnútorných predpisov, ktoré upravovali buď činnosť samotnej kancelárie, alebo ponúkali pravidlá pre podpornú činnosť fondu (celý zoznam je v prílohe č. 1). Mnohé smernice boli v priebehu štyroch rokov zlúčené do menšieho počtu dokumentov, aby zamestnanci a žiadatelia našli na jednom mieste všetky potrebné informácie. Za pretrvávajúci negatívny jav v tejto oblasti možno označiť skutočnosť, že žiadatelia a prijímatelia podpory sa neoboznamujú nielen so záväznými smernicami, ale ani s ustanoveniami zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov, čo neraz vedie k zbytočným konfliktným momentom. Pokiaľ ide o dodržiavanie predpisov, opakujú sa situácie, kedy si žiadatelia zaradia svoj projekt do nesprávneho podprogramu, čo ma za následok vyradenie predmetnej žiadosti z rozhodovacieho procesu.

Hospodársky výsledok kancelárie fondu nebol ani jeden rok záporný, striktne a zodpovedne sa pridržiaval svojho rozpočtu, pričom najviac prostriedkov v jednotlivých rokoch bolo investovaných do ľudských zdrojov. V budúcnosti by bolo vhodné, keby fond disponoval väčšou rezervou na vlastnú prevádzku, aby sa mohol bez problémov vyrovnávať s nepredvídanými situáciami.

Fond sa stal v roku 2017 plným členom globálneho networku The International Federation of Arts Councils and Culture Agencies (IFACCA), ktorého hlavným poslaním je združovať a prepájať verejnoprávne fondy a ministerstvá kultúry z celého sveta. Ako riaditeľ som sa zúčastnil na dvoch kongresoch a dvoch regionálnych/európskych stretnutí zástupcov tejto asociácie. Výsledkom týchto stretnutí je okrem výmeny skúseností aj konkrétny projekt (ktorý by mal byť financovaný z finančných mechanizmov Nórskeho fondu) spolupráce s Arts Council Norway zameraný na výmenu skúseností a zamestnancov, ktorý môže výrazne napomôcť nastaveniu procesov a podporných mechanizmov vo fonde. Projekt užšej spolupráce s inštitúciami v pobaltských republikách a ďalších štátoch strednej a východnej Európy je v štádiu prípravy.

2. Návrh fungovania, hospodárenia, riadenia a organizačno-technického zabezpečenia kancelárie fondu na nasledujúce 4 roky

Z hľadiska priestorového zabezpečenia fondu bude v krátkom čase nutné zaistiť skladové priestory pre uloženie dokumentácie k projektom. Zo strednodobého horizontu by bolo pre fungovanie fondu ideálne, keby disponoval svojimi vlastnými priestormi, kde by dokázal ponúkať kvalitné pracovné prostredie pre zamestnancov, odborné komisie a žiadateľov.

Registračný systém si bude vyžadovať ďalšie vylepšenia, ktoré sú nevyhnutné preto, aby sa zefektívnila práca referentov a kancelárie fondu. Bude nutné vytvoriť funkcionality umožňujúcu pracovať s údajmi členov odborných komisií od ich nominovania až po vymenovanie, voľbu a uzavretie dohody o vykonaní práce. V tomto systéme by mala byť do budúcnosti vytvorený tiež modul na registráciu dochádzky zamestnancov fondu. Pokiaľ ide o webovú stránku fondu, ak to budú finančné prostriedky umožňovať, mala by sa do jedného roka úplne zmeniť

tak, aby pri zachovaní vizuálnych kvalít dokázala prehľadne poskytovať potrebné informácie pre žiadateľov, prijímateľov, či iných záujemcov o činnosť fondu.

Zlepšenie kvality poskytovaných služieb zo strany zamestnancov si bude vyžadovať navýšenie prostriedkov na fungovanie kancelárie cez zmenu zákona o fonde. Súčasnú nastavenie procesov a delenie pracovných úloh nepokladám za vhodne nejako meniť. V prípade, že by fond disponoval väčším množstvom prostriedkov na prevádzku, by sa kancelária viac musela zamerať na prácu so žiadateľmi v oblasti podávania žiadostí, no zároveň, by mali žiadateľov usmerňovať v tom, ako projekt zrealizovať, resp. aký projekt si majú podať, aby sa zlepšili ich zručnosti pri realizovaní projektov (súčasný a ideálny stav je uvedený v prílohe č. 2).

Vnútorne predpisy a smernice fondu bude potrebné ešte viac spresniť, sprehľadniť a jednoznačnejšie vzájomne prepojiť. Samotné zjednodušovanie predpisov sa ukázalo ako nesprávna cesta, keďže zamestnanci aj žiadatelia nedostávali jasné odpovede, pričom ich konanie bolo sprevádzané neistotou. Pokiaľ ide o popisy jednotlivých programov/podprogramov musia ostať jednoznačne popísané, no zároveň musia vytvárať priestor pre rozličné varianty projektov, aby počet podporných schém zbytočne nenarastal. Uvádzanie viac príkladov očakávaných projektov a zároveň jednoznačne pomenovanie toho, čo do daného podprogramu nepatrí, sa ukazuje ako najefektívnejšia a najtransparentnejšia cesta, pričom by riešila taktiež problém s nesprávne zaradenými žiadosťami.

Z hľadiska zahraničnej spolupráce sa aktívnejšia účasť fondu na medzinárodnej scéne ukazuje ako nevyhnutná z perspektívy reprezentovania Slovenska, pretože fungovanie fondu je evidentným zdrojom inšpirácie pre krajiny strednej a východnej Európy, no rovnako tak Ázie a Afriky. Rovnako by mal fond organizovať spoločné informačné stretnutia so zástupcami týchto zahraničných podporných fondov, prípadne iné vzdelávacie a/alebo odborné podujatia, ktoré by pomohli slovenskému umeleckému prostrediu. Ďalej, fond by mal aktívne informovať na svojom webovom sídle a sociálnej sieti o aktivitách na medzinárodnej scéne podpory umenia, no rovnako o možnostiach podpory zo zahraničných zdrojov, o ktoré by si slovenské subjekty mohli žiadať. Pokračovanie spolupráce s Nórskom na spoločnom projekte pokladám za úplne zásadné v najbližších dvoch rokoch.

3. Analýza a zhodnotenie doterajšej podpornej činnosti fondu

Problematické stránky jednotlivých oblastí a ich špecifiká predstavím podrobne samostatne, no rád by som vypíchal niekoľko nedostatkov, ktoré sa objavujú naprieč takmer všetkými programami. (1) Prvým a najzávažnejším problémom je práca s publikom a jeho vzdelávanie, ktorému sa prijímatelia často nevenujú vôbec, alebo len okrajovo, pričom do programov zameraných na prácu s publikom dostáva fond len minimum žiadostí. (2) Fond sa nedostatočne zameriava na začínajúcich žiadateľov a na skupinu tých, čo si vo fonde doteraz nepodali žiaden projekt. (3) Fond by mal tiež viac využívať obrovský priestor spolupráce so samosprávami, najmä s VÚC, pri nastavení mechanizmov podpory zameraných na umenie a kultúru vo všetkých regiónoch. (4) Fond nijakým

spôsobom nezdôrazňoval ekologickú stránku realizácie projektov, ktorú nemožno ani v tejto sfére odsúvať a marginalizovať.

Divadlo – v tejto oblasti je podporná činnosť zameraná na tvorbu, uvedenie a reprízovanie javiskových diel v domácom a medzinárodnom kontexte, pričom ide o jednorazové projekty zriaďovaných aj nezávislých divadiel. Subjekty v oblasti takzvaného nezávislého divadlá môžu predkladať aj projekty na celoročnú činnosť, pri ktorej je naďalej náročné nastaviť dodržiavanie realizácie vecných výstupov. Pomerne veľa prostriedkov fond investuje aj do festivalov v oblasti divadla, kde je sporný hlavne dosah na širšiu verejnosť a schopnosť aktérov si udržať svoje publikum. Pokiaľ ide o podporu formou štipendia, spočiatku o ne nebol veľký záujem, situácia sa však výrazne zmenila v posledných dvoch rokoch, pričom táto forma podpory sa javí ako podnetný nástroj prípravy nových javiskových diel. Za najproblematickejšie v oblasti divadla pokladám to, že fond dostáva veľmi málo žiadostí na realizáciu projektov zameraných na odbornú reflexiu divadla, ale aj vzdelávacie aktivity určené pre odbornú, či širokú verejnosť. Zvlášť je to alarmujúce vzhľadom na fakt, že ide o jednu z najväčších oblastí podpory fondu.

Tanec – zameranie a nastavenie podpornej činnosti je v tomto segmente v mnohých ohľadoch podobné divadlu. Avšak, možno tu identifikovať aj viacero rozdielov, ktoré činia tieto oblasti diametrálne odlišnými. V prvom rade tanec bol výrazne zanedbávaný a v minulosti nemal ani samostatnú podpornú schému. Navyše, na Slovensku, okrem jedného prípadu, prakticky neexistujú inštitúcie zamerané výlučne na prezentáciu súčasného tanečného umenia, ktoré je už svojou povahou náročnejšie na percepciu. Situácia v oblasti klasického tanca je určite lepšia, no rozhodne ju nemožno označiť za uspokojivú. Aj toto sú dôvody, prečo je práca s publikom v tanci problematickejšia ako v divadle, no rovnako to platí aj o umeleckej kritike a odbornej reflexii, kde je situácia najhoršia spomedzi všetkých oblastí umenia.

Hudba – ide o najväčšiu oblasť podpory v profesionálnom umení, čomu zodpovedá aj výška alokovaných prostriedkov a poskytnutej podpory. Hneď po prvom roku fond rozdelil program pre podporu podujatí v hudbe na dva podprogramy – pre klasickú či experimentálnu a druhý pre džez a iné žánre. Vytvorenie samostatných podprogramov implikovalo tvorbu separátnych komisií, čo prinieslo viac odbornosti aj proporčnosti rozdelenia alokovaných prostriedkov. Pri podprogramoch pre podujatia a festivaly je neustále nastolovanou otázkou, či by mal fond podporovať aj veľké hudobné podujatia, ktoré ako celok nezávisia od financií z fondu, no ich kvalita by bez nich výrazne utrpela. Fond začal v roku 2018 podporovať aj organizácie, ktoré celoročne pôsobia v oblasti hudby, no keďže ide o novú schému, bude nutné viac vyšpecifikovať očakávania fondu pre tento podprogram. Ďalším problémom je proporcionalita prerozdelenia prostriedkov na podporu festivalov, koncertov alebo iných podobných podujatí (kde je poskytnutých 80 percent prostriedkov na hudbu) a na podporu tvorby

– individuálnej formou štipendiá, alebo skupinovej pri dotáciách. Ako nedostatočný možno tiež vnímať počet žiadostí predložených na podporu kritiky, odbornej reflexie a výskumu v oblasti hudby.

Vizuálne umenie – podporná činnosť je v tejto oblasti orientovaná štyrmi hlavnými smermi: štipendiá pre individuálnych tvorcov, výstavná činnosť, vydávanie publikácií a vzdelávacie aktivity. Uvedené činnosti fond podporuje v slovenskom aj medzinárodnom kontexte, pokiaľ ide o výstavy, ide o kolektívne aj individuálne prezentácie. Pri prezentačnej činnosti je nutné spomenúť schému podpory celoročnej činnosti nezávislých galérií, vďaka ktorej vznikli nové projekty, no rovnako sa mohli rozvíjať doposiaľ existujúce subjekty. Ako mimoriadne úspešné hodnotím v tejto oblasti poskytovanie štipendií, ktoré sa tu ukázali ako mimoriadne efektívne a užitočné. Naopak, za najproblematickejšie tu pokladám vzdelávacie aktivity nasmerované k širšej verejnosti, pričom zásadným problémom zostáva pomerne veľká izolovanosť vizuálneho umenia od zvyšku spoločnosti. Rozhodne tu chýba väčšia medzinárodná prehliadka vizuálneho umenia, ale aj projekty, ktoré by výraznejšie vykročili k verejnosti a neboli by iba mostom medzi súkromnou tvorbou autora a súkromným zberateľom. Mnohí členovia odborných komisií vnímajú kriticky aj fakt, že fond umožňuje súkromným galériám účasť na medzinárodných veľtrhoch, ktoré sú podľa nich výlučne komerčnou aktivitou.

Literatúra – podporná činnosť v tejto oblasti nadviazala na dotačné schémy ministerstva kultúry, ktoré boli zamerané výlučne na podporu vydávania neperiodických publikácií pre deti a mládež, pôvodnej a prekladovej literatúry. Fond spočiatku zachoval aj obmedzenie počtu žiadostí na jeden subjekt, no už v druhom roku fungovania ho zrušil ako zbytočné. Problematické zostáva hlavne množstvo žiadostí, ktoré musia vydavatelia predložiť na každý titul samostatne. Podpora tvorby a individuálnych literátov/iek, či prekladateľov/iek, prakticky neexistovala, ak by sme prehliadli skromné autorské honoráre vyplácané pri vydávaní kníh. Fond vytvoril schémy pre autorov/ky detskej aj pôvodnej literatúry, no rovnako tak začal podporovať formou štipendiá prekladateľov/ky, ktorí spočiatku predkladali málo žiadostí, no v súčasnosti už ide o zavedený podprogram, kde si v stále väčšej miere žiadajú aj začínajúci prekladatelia/ky. Odborná kritika nie je v tejto oblasti nejakým absentujúcim elementom v porovnaní s inými oblasťami, no projekty zamerané na podporu čítania, systematickej práce s čitateľmi a publikom nie je rozhodne bezproblémová. Obrovský potenciál existuje v spolupráci vydavateľov a autorov/iek s knižnicami, ktoré bez pochybnosti predstavujú infraštruktúru s najväčším počtom aktérov v slovenskej kultúre. Za obrovskú prekážku informovanosti o súčasnej literatúre medzi mladými ľuďmi pokladám tiež fakt, že Štátny pedagogický ústav nie je schopný aktualizovať zoznam odporúčanej súčasnej literatúry, ktorý končí niekde v šesťdesiatych rokoch.

Medzioborové aktivity – v rámci tejto oblasti je podporovaná umelecká tvorba a podujatia, ktoré majú presah do viacerých oblastí umenia a kultúry. Nastavenie podprogramu nepokladám za problematické, hoci posudzovanie týchto projektov vzhľadom na ich rozmanitosť pokladám za veľmi náročné. Pokiaľ ide o výskumné

a vzdelávacie aktivity v tejto oblasti, príslušné podprogramy zahŕňajú okrem výlučne interdisciplinárnych projektov aj také, ktoré reflektujú kultúru a umenie ako celok z perspektívy rôznych spoločenskovedných disciplín.

Multimediálny priemysel – fond vytvoril ako prvý na Slovensku samostatný program určený na podporu tvorby multimediálnych diel, ktorý je primárne zameraný na tvorbu vzdelávacích a experimentálnych počítačových hier. Schéma podpory bola nastavená od samotného začiatku v spolupráci so Slovenskou asociáciou herných vývojárov (SGDA) a možno ju pokladať za najmenej problematickú spomedzi všetkých programov. Rovnako tak možno označiť aj konštruktívne nastavenie celej komunity, pre ktorú je podpora určená. Azda jedina výhrada zaznievajúca z prostredia je tá, že fond nepodporuje väčšie projekty cez iné formy podpory akými sú štipendiá a dotácie.

Tradičná kultúra, neprofesionálne umenie, kultúrno-osvetová činnosť – podporná činnosť v tejto oblasti bola postupne diverzifikovaná do jednotlivých podprogramov, pričom v danej chvíli nepokladám za nutné, aby tu vznikali nejaké nové podporné schémy. Mimoriadna výzva v roku 2019 otvorená prakticky pre všetky zoskupenia v tradičnej kultúre nepochybne satureovala najnutnejšie potreby jednotlivých aktérov a dostatočne stimulovala ich aktivity, na ktoré si ďalej môžu zháňať finančné prostriedky z regionálnych alebo vlastných zdrojov. Jedine podporu profesionálnych zoskupení pôsobiacich v tradičnej kultúre pokladám za systémovú, pričom fond by od nej nemal upustiť ani v nasledujúcich rokoch. Problematickým naďalej zostáva podprogram pre postupové súťaže a prehliadky v záujmovej umeleckej činnosti, ktorý pokladám za nekonceptný a nesystémový. Za sporný pokladám rozsah činnosti, na aké fond poskytuje prostriedky kultúrno-osvetovým strediskám, keďže neraz ide o ich základnú činnosť, ktorá musí byť hradená ich zriaďovateľmi.

Kultúrne, umelecké a rezidenčné centrá – fond vytvoril hneď na začiatku svojho fungovania samostatné podprogramy pre podporu týchto subjektov (okrem rezidenčných centier) výrazne obohacujúcich kultúru v regiónoch. Ide o veľmi úspešné podprogramy, vďaka ktorým vznikli desiatky centier (pozri prílohu č. 3) určených najmä pre prezentáciu, ale aj tvorbu profesionálneho umenia naprieč Slovenskom. V tejto súvislosti nesmie fond zabúdať na to, aby kultúrne a umelecké centra nestratili kontakt s publikom, lokálnou komunitou a sociálnym kontextom. V prípade rezidenčných centier možno pokladať za problematické, že sa príliš sústredia na osvedčené mená slovenského kontextu, pričom „medzinárodnosť“ vybaví tým, že si pozvú českých umelcov. Rovnako tak sa musí fond usilovať o to, aby vedel flexibilne reagovať na zmenu prostredia s pribúdajúcimi subjektmi a tomu prispôbiť aj explikácie príslušných podprogramov.

Vydávanie časopisov – fond pokračuje v podpore tlačенých časopisov, pričom v roku 2017 bol vytvorený podprogram aj pre internetové umelecké časopisy a portály. V prípade tlačенých časopisov za najzávažnejší nedostatok pokladám to, že mnohé z nich vychádzajú veľmi nepravidelne, čím ponúkajú zastarané informácie a fakticky sa menia na archivačné dokumenty, nie periodiká reflektujúce aktuálne dianie v jednotlivých oblastiach

umenia a kultúry. Rovnako možno označiť za vážny problém skutočnosť, že mnohé z nich nemajú reálny dosah na cieľové skupiny, ktoré o nich často ani nevedia. Pri internetových periodikách je situácia analogická, hlavne pokiaľ ide o informovanosť o ich existencii, či zameraní.

Knižnice – počas svojho pôsobenia som pokladal túto oblasť za jednu z najdôležitejších, keďže je najväčšou z hľadiska počtu zainteresovaných subjektov a žiaľ, aj najzanedbanejšou.² Samosprávy, až na pár výnimiek, investovali za posledných tridsať rokov iba minimum prostriedkov do opráv, vybavenia, či nákupu nových kníh. Ak by neexistovali podporné mechanizmy na ministerstve kultúry a následne na fonde, knižnice by v prevažnej miere pracovali iba s knihami z predrevolučných čias. Aby sa podarilo čiastočne zmierniť túto situáciu a zároveň vrátiť život do týchto inštitúcií, fond vytvoril nový podprogram pre podujatia v knižniciach, otvoril možnosti podpory aj pre najmenšie obecné knižnice a výrazne viac prostriedkov alokoval do vybavenia knižníc a nákupu kníh. Po informačnej kampani pre zástupcov knižníc vo všetkých krajoch spustil fond v roku 2018 podprogram pre renováciu knižníc, kde žiadatelia predkladajú vizualizovanú predstavu o zmene interiéru pre používateľov. Podprogram má veľký ohlas, pričom v tomto roku fond dostal viac žiadosti aj za výraznej spolupráce samospráv. Za spornú pokladám podporu pre školské a akademické knižnice, keďže primárne pôsobia v oblasti školstva, ktorú fond vzhľadom na množstvo prostriedkov nedokáže zmysluplne saturovať.

Múzeá a galérie – fond systematicky pokračuje v podpore múzeí a galérií, pričom taktiež v tejto oblasti nadviazal na mechanizmy ministerstva kultúry, ktoré boli nastavené lepšie v porovnaní s knižnicami a vzhľadom na počet aktérov tu bolo alokovaných omnoho viac prostriedkov. Za najproblematickejšiu možno jednoznačne označiť podporu akvizícii múzeí, no predovšetkým galérií. V žiadostiach o nákup umeleckých zbierkových predmetov žiadatelia predkladajú projekty, z ktorých nie je často vôbec jasné, ako sa dopracovali k cene daného diela. Pri žiadostiach o podporu na podujatia organizované v múzeách a galériách zostáva často nešpecifikované, v čom sa tieto aktivity vymykajú zo základnej činnosti týchto subjektov, ktorá musí byť v plnej výške hrazená ich zriaďovateľmi. Analogická situácia je pri žiadostiach o finančný príspevok na opravu, či rekonštrukciu týchto organizácií.

Mesto kultúry – tento program je úplnou novinkou v slovenskom prostredí, ktorý sa stretol vo všetkých regiónoch s pozitívnym ohlasom. Kladie si za cieľ stimulovať kultúrny život miest a sprostredkovať živú skúsenosť so súčasnými formami umenia obyvateľom aj návštevníkom týchto sídel. V danej chvíli je síce predčasné hodnotiť úspešnosť tejto podpornej schémy, keďže ešte ani jedno mesto neukončilo realizáciu projektu. Momentálne možno iba konštatovať to, že fond opätovne vyberie mesto kultúry na rok 2020. Ak by tento program pokračoval aj do budúcnosti, fond musí pracovať na propagácii programu, aby sa o ňom mestá dozvedeli v dostatočnom predstihu pred podávaním žiadostí.

² Mám na mysli hlavne verejné knižnice, odlišná situácia býva vo vedeckých, akademických či špecializovaných knižniciach.

Medzinárodné prezentácie a mobility – fond podporuje tento segment v celom rozsahu umenia, kultúry a kreatívneho priemyslu. Po prvom roku, kedy existoval samostatný program pre medzinárodné aktivity, boli vytvorené samostatné podprogramy pre každú podporovanú oblasť samostatne. Táto zmena sa výrazne osvedčila, lebo podporu začali získavať naozaj kvalitné projekty, ktoré prierezová komisia nevedela vždy správne vyhodnotiť. Ako problematické hodnotím to, že fond neponúka samostatný podprogram pre podporu kreatívneho priemyslu. Keďže chýba ucelená stratégia podpory prezentácie slovenského umenia v zahraničí, ktorej fond je iba jednou zložkou, prevažná časť toho, čo sa z fondu v zahraničí podporuje, je iba jednorazovou aktivitou bez previazanosti na väčší celok, či komplexnejšie ciele. A napokon, podporované aktivity musia mať ambíciu prekračovať rámec Európskej únie a nezostávať iba v strednej Európe, prípadne v Českej republike.

4. Návrh priorit a zamerania podpornej činnosti fondu na nasledujúce 4 roky

Na pomenované prierezové nedostatky z úvodu predchádzajúcej časti nemožno vo väčšine prípadov reagovať jedným opatrením, preto aj ich samotné tematizovanie pokladám za dôležité, ktoré môže byť impulzom pre ďalšie možné riešenia. (1) Samotný formulár žiadostí sa bude musieť zmeniť tak, aby žiadateľ v ňom neuvádzal, aká je jeho cieľová skupina, ale ako s ňou pracuje vzhľadom na povahu projektu. Ďalej, fond bude musieť prijímateľov vyzývať k vytváraniu diváckych skupín, ktorým by sa zvlášť venovali. V neposlednom rade bude potrebné, aby fond viac informoval o programoch určených na prácu s publikom, aby sa prijímatelia učili postupy z príkladov dobrej praxe iných subjektov. (2) Pre začínajúcich, alebo budúcich žiadateľov bude musieť fond organizovať školenia a informačne stretnutia v regiónoch, aby získali zručnosti v praxi a hlavne odvahu k realizáciám projektov.³ (3) Spolupráca s krajinami pri nastavovaní dotačných schém by mala byť postavená na komunikácii, preto náprava súčasného stavu závisí od súčinnosti s VÚC. (4) Fond by mal najprv na úrovni žiadosti získať od žiadateľa informácie o tom, aké ekologické opatrenia plánuje vykonať pri realizácii svojho projektu, aby ich to nútilo zamyslieť sa nad svojim prístupom k tejto téme.

Divadlo – v tejto oblasti bude nutné zmeniť nastavenie podprogramu pre celoročnú činnosť nezávislých divadiel, kde podporu bude potrebné viazať k divadelnej sezóne, nie ku kalendárnemu roku, no rovnako bude nutné pri posudzovaní takýchto žiadostí viac brať do úvahy sociálny kontext, v rámci ktorého žiadateľ plánuje pôsobiť. Pokiaľ ide o podporu festivalov, fond musí viac prihliadať na to, ako žiadateľ pracuje so svojim publikom, lokálnou komunitou, rovnako aká je návštevnosť a dosah podujatí vzhľadom na výšku poskytovanej podpory. Nedostatok projektov zameraných na odbornú reflexiu divadla, či vzdelávacie aktivity bude nutné riešiť prehodnotením nastavení súčasných nástrojov s predmetnou komunitou.

³ Prioritne sa fond v nasledujúcom roku zameria na Prešovský kraj, kde je situácia najkomplikovanejšia.

Tanec – riešenia navrhované v prípade divadla, možno aplikovať aj v oblasti tanečného umenia. No na rozdiel od neho má najmä súčasný tanec veľký potenciál v oblasti medzinárodnej spolupráce, kde nevyužitý priestor zostáva hlavne pri uvedení nových diel v zahraničnej koprodukcii. Vzhľadom na opísanú situáciu sú vzdelávacie aktivity zamerané na budovanie publika a prácu s divákmi ešte žiadanejšími. Okrem návrhov uvedených pri divadle, riešením by tu mohla byť mimoriadna výzva fondu zameraná na projekty popularizujúce súčasný aj klasický tanec, do ktorej by boli zapojené rozdielne cieľové skupiny.

Hudba – komerčne náročné projekty by nemali byť vyňaté z podporných mechanizmov fondu, pokiaľ žiadateľ transparentne preukáže, že by bez podpory fondu nemohol zrealizovať časť, alebo celé podujatie. Avšak, podpora by nemala byť poskytovaná za každých okolností na celé podujatie, ale len na tú časť, ktorú by žiadateľ nemohol uhradiť z vlastných zdrojov. Pri podpore festivalov hlavne v oblasti klasickej hudby, fond by mal viac prihliadať na to, ako žiadateľ pracuje so svojim publikom, aká je návštevnosť a dosah podujatí vzhľadom na výšku poskytovanej podpory. Pri podpore celoročnej činnosti bude fond by mal dbať na to, aby organizácie boli viac napojené na ich cieľovú komunitu, aby pre ňu vytvárali zázemie a zlepšovali podmienky najmä pre začínajúce zoskupenia, či individuálnych tvorcov. Pokiaľ ide o proporcionalitu podpory na podujatia a tvorbu, budem presadzovať, aby sa percento na tvorbu postupne zvyšovalo tak, aby do štyroch rokov predstavovalo minimálne 30 percent z poskytnutých prostriedkov. Tak ako v prípade divadla a tanca, nedostatok projektov zameraných na odbornú reflexiu hudby, či vzdelávacie aktivity bude nutné riešiť prehodnotením nastavení súčasných nástrojov s cieľovou skupinou.

Vizuálne umenie – okrem väčšieho dôrazu na prácu s divákmi a návštevníkmi galérii, ktoré mimoriadne absentujú v tejto oblasti, bude nevyhnutné vytvoriť nové nástroje na podporu alternatívnych verejných prezentácií vizuálneho umenia. Rozhodne nemôže byť uzavreté výlučne v galériách, no rovnako jeho prezentácie vo verejných priestoroch nemôžu byť zviazané imagináciou devätnásteho storočia, ktorej výrazom sú bronzové pamätné tabule, či sochy dejateľov, ani vkusom deväťdesiatych rokov zhmotnenom do pouličných gýčov. Pri vyradení takýchto postupov existuje obrovský priestor na prezentáciu súčasnej tvorby výtvarníkov/čiek, či dizajnérov/iek pre verejný priestor, ktorá súčasným a zrozumiteľným jazykom dokáže zasiahnuť širokú verejnosť a zároveň skultivovať priestory určené pre všetkých. Samozrejme, na realizácii väčších projektov tejto povahy by sa mala podieľať aj samospráva, prípadne súkromný sektor, ktoré by do projektu vložili svoje prostriedky. Pokiaľ ide o účasť súkromných galérií na veľtrhoch, fond bude musieť vytvoriť špeciálnu schému na podporu kreatívneho priemyslu, kde zahrnie aj tento segment a dá mu jasné pravidlá.

Literatúra – fond by mal zmeniť podprogramy určené pre podporu vydávania na podprogramy zamerané na podporu vydavateľov. To znamená, každý žiadateľ – vydavateľ by mohol predložiť iba jednu žiadosť v rámci podprogramu, do ktorej by zahrnul všetky neperiodické publikácie, ktoré by chcel v danom roku vydať.

Odborná komisia by posudzovala predložený edičný plán, pričom by odporučila konkrétne tituly na podporu. Zároveň by však komisia zaviazala vydavateľa, koľko percent z pridelenej sumy je povinný poskytnúť na odmeny pre autorov/ky. Pokiaľ ide o viacročné štipendiá, ak by ich mal fond v niektorej oblasti spustiť (najprv skúšobne), určite by to bola oblasť prekladovej literatúry, ktorá má na to najväčší potenciál vzhľadom na relatívnu bezproblémovosť žiadateľov. V oblasti prekladu by bolo vhodné, aby sa vytvoril zoznam zahraničných autorov za jednotlivé krajiny, na ktoré by sa mohli prekladatelia/ky hlásiť, pričom kultúrne inštitúty daných krajín by sa mohli podieľať na ich vydávaní. Pokiaľ ide o získavanie nových čitateľov, jedným z nástrojov by mohla byť špeciálna výzva, do ktorej by sa mohli zapojiť vydavatelia, knižnice a kníhkupectvá, za účelom informovania verejnosti o nových knihách a ich autoroch/kách. Fond by mal aktívne vstupovať so svojimi odporúčaniami pokiaľ ide o zaradenie titulov do odporúčanej literatúry pre stredné a základné školy, tak ako knižniciam ponúka tituly podporené fondom, ktoré sú povinné nakupovať vo výške minimálne 20 percent poskytnutej podpory.

Medziodborové aktivity – nastavenie podprogramov pre túto oblasť nepokladám za problematické, preto okrem nejakých formulačných spresnení, ktoré by uľahčili posudzovanie projektov, nevidím dôvod na výraznejšiu modifikáciu momentálne platných nastavení.

Multimediálny priemysel – fond pri súčasnom objeme finančných prostriedkov a v súlade s platnou legislatívou nevie nájsť iné, než existujúce nástroje na podporu tejto oblasti kreatívneho priemyslu. Otvorenou zostáva otázka systematickej podpory odbornej reflexie, ktorá však momentálne nemá taký potenciál, aby bol pre ňu vytvorený samostatný podprogram.

Tradičná kultúra, neprofesionálne umenie, kultúrno-osvetová činnosť – fond by sa mal usilovať o lepšie vyšpecifikovanie podprogramu určeného pre profesionálne zoskupenia v tradičnej kultúre, pričom by ho mal určite zachovať na rozdiel od podprogramu pre postupové prehliadky a súťaže, ktorý by mal zaniknúť tak rýchlo, ako to bude možné. Rovnako bude postupne nutné vyšpecifikovať, aké aktivity osvetových stredísk zriaďovaných mestami, alebo vyššími územnými celkami má fond podporovať. Ďalej, akou vysokou mierou spolufinancovania by sa tieto organizácie mali na svojich projektoch podieľať, pričom je nepredstaviteľné, aby základnú činnosť týchto organizácií fond podporoval na 95 percent.

Kultúrne, umelecké a rezidenčné centrá – fond musí presnejšie vyšpecifikovať, čo presne pokladá za kultúrne, umelecké a rezidenčné centrum vzhľadom na neustále zmeny kultúrneho prostredia, aby nedochádzalo k nedorozumeniam pri podávaní žiadostí. V prípade kultúrnych a umeleckých centier fond musí ešte viac zahrnúť do svojich posudzovacích kritérií aj prácu žiadateľa s publikom, lokálnou komunitou a sociálnym prostredím, pričom musí viac prihliadať na návštevnosť daného centra vzhľadom na výšku dotácie. Pokiaľ ide o rezidenčné centrá, fond musí brať do úvahy fakt, či centrum nesiahá iba po osvedčených autoroch/kách a viac zdôrazňovať

výsledky ich tvorby. Ďalej fond musí dbať o medzinárodný (nie český) presah rezidenčných centier, ktoré takto môžu vo väčšej miere obohacovať slovenskú umeleckú scénu a kultúru ako celok.

Vydávanie časopisov – v prípade podpory tlačených časopisov je nevyhnutné, aby fond dbal o pravidelnosť vychádzania týchto periodických publikácií, pričom musí zaviazať prijímateľov podpory k tomu, aby jednotlivé čísla v dohodnutých termínoch zasielali fondu. Reálny dosah časopisov na príslušnú umeleckú, či kultúrnu komunitu možno čiastočne hodnotiť počtom predplatiteľov, čo robil fond aj doteraz. No do hodnotiacich kritérií pri tlačených aj internetových časopisov bude musieť viac zahrnúť aj to, ako vydavateľ aktívne pracuje so svojimi čitateľmi, pričom dôsledne posudzovať distribučnú stratégiu a propagáciu periodika.

Knižnice – fond by mal naďalej pokračovať v nastavených mechanizmoch podpornej činnosti, ktoré fungujú prakticky bez väčších problémov. Za správny krok pokladám aj to, že pri výmene interiérového vybavenia môžu knižnice od tohto roka zahrnúť do spolufinancovania aj stavebné úpravy, čo sa okamžite prejavilo v žiadostiach. Napriek tomu, že nástroje podpory sú optimalizované, bude nutné ich aj systematickejšie zacieliť. Pri renováciách knižníc by sa fond mal primárne zamerať na 36 verejných krajských a verejných regionálnych knižníc,⁴ ktorých stav by mal v spolupráci s krajinami zmapovať, nastaviť mieru spolufinancovania projektov zo strany VÚC, ale aj časový rámec pre finalizáciu projektu. Popri tejto systematickej podpore by mali byť zachované podporné schémy pre všetky ostatné oprávnené knižnice na všetkých úrovniach (mestskej, či obecnej). Akademické knižnice by mali byť vylúčené z podporných mechanizmov fondu, aby neodčerpávali ďalšie zdroje nevyhnutné pre strategické smerovanie jednotlivých predmetných podprogramov.

Múzeá a galérie – nastavené podprogramy pre podporu tohto segmentu nepokladám za potrebné zásadne modifikovať. Výnimku môže predstavovať iba podprogram pre akvizície umeleckých zbierkových predmetov, kde bude nutné urobiť ešte niekoľko krokov k stransparentneniu tvorby cien umeleckých diel nakupovaných galériami. Pokiaľ ide o podujatia, fond by mal naďalej trvať na tom, že bude podporovať výlučne také prezentačné aktivity, ktoré pôjdu nad rámec základnej činnosti subjektu a budú vychádzať z jeho výskumu.

Mesto kultúry – v prípade tohto programu musí fond dbať o jeho propagáciu, aby mestá naň pamätali a v dostatočnom predstihu začali pripravovať svoje žiadosti. V prípade potreby by mal robiť aj školenia pre potenciálnych záujemcov o finančnú podporu.

Medzinárodné mobility – fond by mal zachovať podprogramy pre medzinárodné aktivity začlenené samostatne pod jednotlivé oblasti umenia a kultúry. Mal by hneď v nasledujúcom roku 2020 vzniknúť samostatný podprogram pre medzinárodné aktivity v oblasti kreatívneho priemyslu, kde by boli zahrnuté projekty z oblastí dizajnu, multimediálneho priemyslu, účasti na veľtrhoch pre všetky oblasti umenia, no rovnako by sem boli

⁴ Vychádzam z aktuálneho zoznamu Ministerstva kultúry SR, ktorý má zverejnený na svojom webovom sídle: <http://www.culture.gov.sk/kniznice-156.html> (stav k 25.3.2019). Celý zoznam je uvedený ako príloha č. 4.

začlenené projekty Kreatívnej Európy. Ďalej, fond by mal prestať pristupovať k prezentačným aktivitám v Českej republike ako k zahraničným, ale ako k domácim, pričom by sa mal viac orientovať na krajiny mimo Európskej únie a severnej Ameriky. Keďže fond nemôže zásadne ovplyvniť prípravu strategických dokumentov Slovenskej republiky, musí sa zamerať na taký typ prezentácii či aktivít, prostredníctvom ktorých sa zviditeľnia jednotlivé oblasti umenia s náležitým účinkom. Z tohto pohľadu sa ako efektívne ukázali mimoriadne výzvy pre prekladateľov do francúzštiny, ktorých tituly vyšli a boli prezentované na Salon Livre Paris 2019, či mimoriadna výzva pre hudobné zoskupenia na účasť na festivale Eurosonic 2019, ktorý bol v tomto roku zameraný na Slovensko.

5. Návrh na úpravy a legislatívne zmeny, ktoré by zlepšili a zefektívniili fungovanie fondu.

Financie na podpornú činnosť – za zásadné pokladám to, aby sa celkový rozpočet fondu zvyšoval každoročne minimálne o mieru medziročnej inflácie, keďže pri príliš dlhom fixovaní poskytovanej sumy môže dôjsť k stagnácii a oveľa ťažšie sa budú nachádzať nové nástroje podpornej činnosti. Ako východiskovú pokladám v tomto ohľade sumu 28 miliónov, ktorá predstavuje polovicu žiadanej sumy v roku 2018 po prirátaní režijných nákladov.

Financie na prevádzku kancelárie fondu – pre zvýšenie kvality služieb, o ktorých som hovoril vyššie, za nevyhnutné pokladám tiež navýšenie percenta na prevádzku kancelárie fondu zo súčasných 3,5 percenta na 5 percent. Pri tomto navýšení by sa fond ešte stále nachádzal pod priemerom podobných organizácií v Európe, ktoré majú na pokrytie svojich nákladom minimálne 7 až 8 percent (napr. Canadian Arts Council, jeden z najlepších na svete, pracuje s 11 percentami) a vyrovnal by sa podobným slovenským organizáciám.

Uľahčenie rozhodovania o malých grantoch – zákon by mal umožňovať, aby do určitej sumy rozhodovali o podpore na diaľku dvaja hodnotitelia, pričom v prípade nezhody by rozhodol tretí. Takto by bolo možné priebežne počas roka rozhodovať napr. o podpore na medzinárodné mobility, kde sa vyžaduje flexibilita.

Finančné vyúčtovanie projektov – fond by mal podrobne kontrolovať všetky doklady finančného vyúčtovania iba v prípade vzorky 10 percent všetkých projektov, ktoré by si vyseletoval na základe vopred určenej metodiky. Pri týchto prípadoch by prebehla aj finančná a obsahová kontrola na mieste. Pri ostatných projektoch by sa zaoberal iba finančnou správou a vecným vyhodnotením projektu. Pri tomto systéme by žiadateľ dostal lepšiu spätnú väzbu s odporúčaniami na zlepšenie finančných procesov a realizácie projektu

Paušálne výdavky – fond by mal umožňovať prijímateľom podpory zahrnúť do poskytnutej dotácie aj paušálne výdavky približne vo výške 5 až 7 percent, ktoré by nevyúčtoval, čo by výrazne odľahčilo fond aj prijímateľov od zbytočnej administratívnej záťaže.

Základný príjem pre nezamestnaných – toto opatrenie by bolo zásadným pre fungovanie fondu, vyžadovalo by si dôslednú prípravu a samostatný rozpočet. Sociálna situácia umelcov/kýň a teoretikov/čiek je veľmi ťaživá

hlavne vtedy, ak sa rozhodnú, že sa budú živiť výlučne umením a nechcú mať vedľajšie zamestnanie. Hlavne pozícia žien, ktoré plánujú mať deti, je zvlášť ťaživá, ak nedisponujú pravidelným príjmom.

Záver

V predložennom projekte som popísal základné priority toho, ako by sa fungovanie fondu malo uberať v nasledujúcich štyroch rokoch v závislosti od potrieb a problémov jednotlivých oblasti umenia a kultúry. Vychádzal som z vlastných predstáv o smerovaní tejto inštitúcie, no rovnako som prihliadal na spätnú väzbu od žiadateľov, členov odborných komisií, ale aj kolegov, ktorí s umeleckými komunitami v príslušných oblastiach pracujú. Mnohé návrhy a riešenia si nepochybne budú vyžadovať dopracovanie a ďalšiu diskusiu, vďaka ktorej sa doposiaľ podarilo vylepšiť mnoho stránok fungovania fondu.

Otvorená komunikácia s umeleckou a kultúrou obcou bola od založenia fondu jeho základnou črtou, ktorú by si mal zachovať aj v nasledujúcich rokoch. Zvlášť to bude podstatné pri tvorbe stratégie smerovania fondu na nasledujúce desaťročie, kde bude potrebné zapracovať jednak predstavy umelcov/kýň, kultúrnych pracovníkov/čiek, ale aj publika a širokej verejnosti. Vychádzam totiž z presvedčenia, že iba vtedy majú strategické rozhodnutia svoju trvácnosť a stabilitu, ak sú do ich formovania demokraticky zapojení všetci aktéri bez ohľadu na vlastné preferencie, vkus, či iné odlišnosti.

Fond by mal s umeleckou a kultúrnou obcou nielen viac komunikovať, ale aj brániť jej záujmy a hodnoty. Pokladám tiež za zásadné, aby sa viac zasadzoval za bezpodmienečné rešpektovanie slobody umeleckého prejavu a zlepšenie postavenia príslušníkov/čok umeleckej a kultúrnej komunity. No predovšetkým, Fond na podporu umenia by nemal zabúdať na svoje základné verejnoprávne poslanie a to, že má byť synonymom umeleckej a kultúrnej plurality. Ak stratí zo zreteľa tento bod, stratí zmysel svojej existencie.

Príloha č. 1: Zoznam platných predpisov Fondu na podporu umenia

	Názov predpisu
1.	Štatút Fondu na podporu umenia
2.	Rokovací poriadok Rady Fondu na podporu umenia
3.	Organizačný poriadok kancelárie FPU
4.	Organizačný a rokovací poriadok odborných komisií FPU
5.	Etický kódex
6.	Smernica pre sprístupňovanie informácií
7.	Smernica o vybavovaní sťažností
8.	Rokovací poriadok Dozornej komisie FPU
9.	Štruktúra podpornej činnosti na rok 2016 FPU
10.	Zásady poskytovania finančných prostriedkov z FPU
11.	Zásady, spôsob a kritériá hodnotenia žiadostí o poskytnutie fin. prost. z FPU
12.	Smernica FPU o zamedzení konfliktu záujmov
13.	Schéma minimálnej pomoci poskytnutej v SR prostredníctvom FPU
14.	Schéma štátnej pomoci poskytnutej v SR prostredníctvom FPU
15.	Zásady hospodárenia FPU
16.	Príručka k propagácii a informovaní o získaní podpory z verejných zdrojov z FPU
17.	Podpisový poriadok FPU
18.	Smernica o vnútornej finančnej kontrole FPU
19.	Registratúrny poriadok FPU
20.	Smernica FPU, ktorou sa upravuje centrálna evidencia úradných pečiatok
21.	Príručka pre vecné vyhodnotenie a vyúčtovanie projektu Fondu na podporu umenia pre rok 2016
22.	Zásady hodnotenia, spôsob a kritériá hodnotenia žiadostí o poskytnutie fin. prostriedkov z FPU
23.	Interná smernica o závaz. postupoch pri zadávaní zákaziek s nízkou hodnotou
24.	Interná smernica o oznamovaní protispoločenskej činnosti
25.	Politika informačnej bezpečnosti FPU č. 1
26.	Štandardy pre informačné systémy verejnej správy – politika informačnej bezpečnosti č. 2
27.	Ochrana osobných údajov FPU – politika informačnej bezpečnosti č.3
28.	Smernica na určenie podniku v ťažkostiach FPU
29.	Pracovný poriadok FPU
30.	Ochrana a používanie prostriedkov IKT
31.	Mzdový poriadok FPU
32.	Vnútna smernica o cestovných náhradách FPU
33.	Vnútroň predpis o zabezpečení stravovania zamestnancov FPU
34.	Ochrana osobných údajov – dokumentácia GDPR: Politika informačnej bezpečnosti č. 05

Príloha č. 2: Pracovné pozície v kancelárii Fondu na podporu umenia

Pracovná pozícia	Súčasný stav	Ideálny stav
Riaditeľ	1	1
Koordinátor strategických činností a zástupca riaditeľa	1	1
Koordinátor procesov a referentov	1	1
Asistent koordinátora procesov	0	0,5
Koordinátor vyúčtovaní projektov	1	1
Koordinátor vzdelávacích podujatí / PR	0	1
Ekonom	1	1
Ekonomický referent	1	1
Účtovník	1	1
Právnik	0,3	0,3
Vedúci kancelárie	1	1
Asistent vedúceho kancelárie / registratúra	1	1,5

Referent / administrátor žiadostí	12	17
Kontrolór vyúčtování	0	2
Metodik a IT	1	1
SPOLU	22,3	31,3

Príloha č. 3: Zoznam kultúrnych/umeleckých/ rezidenčných centier v roku 2019

	Názov kultúrneho/umeleckého/rezidenčného centra	Mesto
1.	OTVORENÝ KULTÚRNY PRIESTOR 2018: "SYN-TÉZA"	Trenčín
2.	TICHO a spol. - nezávislé multidruhovú umelecké centrum	Bratislava
3.	Kultúrny uzol Stanica Žilina-Záriečie	Žilina
4.	Nová synagóga Žilina	Žilina
5.	literarnyklub.sk	Bratislava
6.	Kultúrne centrum Museum v Martine	Martin
7.	A4 - priestor súčasnej kultúry	Bratislava
8.	Fuga - priestor pre chýbajúcu kultúru (7. rok)	Bratislava
9.	Tabačka Kulturfabrik	Košice
10.	Mobilné kultúrne centrum 2018	Bratislava 1
11.	DIERA DO SVETA 2019	Liptovský Mikuláš
12.	Centrum umenia a kreativity	Bátovce
13.	Multimediálny priestor pre súčasnú kultúru Nástupište 1-12	Topoľčany
14.	ZÁHRADA	Banská Bystrica
15.	Program a kreatívneho a kultúrneho centra Nová Cvernovka	Bratislava
16.	Wave	Prešov
17.	Kultúrne centrum Cooltajner	Považská Bystrica
18.	Ži:vá spoločnosť	Bánovce nad Bebravou
19.	Kultúrne centrum Eleuzína	Banská Štiavnica
20.	RAMAGU ATELÍER - hlavný kultúrny uzol pre región	Spišská Stará Ves
21.	Kalab	Bratislava
22.	Akropola Kremnica 2019	Kremnica
23.	Laboratórium súčasnej kultúry na vidieku / 9. sezóna	Dúbravica
24.	HÁJOVNÁ sezóna 2019	Banská Belá
25.	Činnosť ART BOOKS COFFEE v roku 2019	Bratislava
26.	Bašta – nové výzvy v roku 2019	Bardejov
27.	Kultúrno - umelecké centrum smARTim	Lučenec
28.	Projekt Batyskaf 2019	Bratislava
29.	Literárna bašta 2019	Banská Bystrica
30.	Hidepark 2019	Nitra
31.	T3 - kultúrny prostriedok	Bratislava
32.	Rezidencia 4D Gallery 2019	Galanta
33.	Art Cafe 2019	Banská Štiavnica
34.	Umelecký a vzdelávací program Kina Úsmev 2019	Košice
35.	Košice Artist in Residence 2019	Košice
36.	NOUS: centrum kritického a kreatívneho myslenia	Prešov
37.	Fojajé: kultúrno - komunitný hub	Bratislava
38.	Kultúra v Župnom dome 2019	Púchov

39.	Rezidenčné centrum Street Art Communication	Košice - Západ
40.	Kultúrne centrum Bytča	Bytča
41.	Malý Berlín 2019	Trnava
42.	RAMAGU ATELÍER - hlavný kultúrny uzol pre región	Spišská Stará Ves
43.	Menšinové a angažované umenie v .klube pod lampou	Bratislava
44.	christiania 2019	Prešov
45.	Aktívni 27 Rokov	Brezno
46.	ŠTÚDIO PIVNICA - SME TU!	Martin
47.	TATRY 73 / sezóna 2019	Banská Štiavnica
48.	Kultúra a umenie v Baťovom meste	Partizánske
49.	Program EQO 2019	Spišský Hrhov
50.	Kulturák 2019	Zvolen
51.	Banská St a nica 2019 / zo stanice do školy	Banská Štiavnica
52.	Rezidenčné centrum Reaktor	Bratislava

Príloha č. 4: Zoznam verejných krajských a verejných regionálnych knižníc

	Názov knižnice	Mesto
1.	Verejná knižnica Jána Bocatia	Košice
2.	Gemerská knižnica P. Dobšinského	Rožňava
3.	Spišská knižnica	Spišská Nová Ves
4.	Zemplínska knižnica	Trebišov
5.	Zemplínska knižnica G. Zvonického	Michalovce
6.	Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre	Nitra
7.	Knižnica Józsefa Szinnyeiho v Komárne	Komárno
8.	Tekovská knižnica	Levice
9.	Tribečská knižnica	Topoľčany
10.	Knižnica Antona Bernoláka v Nových Zámkoch	Nové Zámky
11.	Krajská knižnica Ľudovíta Štúra	Zvolen
12.	Knižnica Mateja Hrebendu	Rimavská Sobota
13.	Novohradská knižnica	Lučenec
14.	Hontiansko-novohradská knižnica A. H. Škultétyho	Veľký Krtíš
15.	Knižnica Jána Kollára	Kremnica
16.	Verejná knižnica Mikuláša Kováča	Banská Bystrica
17.	Hornozemplínska knižnica	Vranov nad Topľou
18.	Podtatranská knižnica	Poprad
19.	Podduklianska knižnica	Svidník
20.	Knižnica P. O. Hviezdoslava	Prešov
21.	Ľubovnianska knižnica	Stará Ľubovňa
22.	Vihorlatská knižnica	Humenné
23.	Okresná knižnica Dávida Gutgesela	Bardejov
24.	Považská knižnica v Považskej Bystrici	Považská Bystrica
25.	Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne	Trenčín
26.	Hornonitrianska knižnica v Prievidzi	Prievidza
27.	Galantská knižnica	Galanta
28.	Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave	Trnava
29.	Záhorská knižnica	Senica
30.	Žitnoostrovská knižnica	Dunajská Streda
31.	Kysucká knižnica	Čadca

32.	Turčianska knižnica	Martin
33.	Krajská knižnica v Žiline	Žilina
34.	Liptovská knižnica Gašpara Fejéropatoky-Belopotockého v Lipt.Mik.	Liptovský Mikuláš
35.	Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne	Dolný Kubín
36.	Knižnica Jána Henkela v Levoči	Levoča